

Sygn. akt III AUa 814/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący - Sędzia: SA Ewa Stryczyńska (spr.)

Sędziowie: SA Magdalena Tymińska

SO del. Danuta Malec

Protokolant: st.sekr.sądowy Marta Brzezińska

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2017 r. w Warszawie

sprawy T. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. (...)

o emeryturę

na skutek apelacji T. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 26 lutego 2015 r. sygn. akt XIV U 4280/14

oddala apelację.

Danuta Malec Ewa Stryczyńska Magdalena Tymińska

UZASADNIENIE

T. W. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. (...) w W. z 4 września 2014r., którą odmówiono mu prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017r. poz. 1383 ze zm.) i rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Odwołujący się wniósł o zmianę w/w decyzji i przyznanie prawa do emerytury od dnia złożenia wniosku.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. (...) w W. wniósł o oddalenie odwołania w całości z uwagi na niespełnienie przez wnioskodawcę wymagań ustawowych.

Wyrokiem z 26 lutego 2015r. Sąd Okręgowy w Warszawie XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Podstawą rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego były następujące ustalenia faktyczne:

T. W. (urodzony (...)) w dniu 27 maja 2013r. za pośrednictwem francuskiej instytucji ubezpieczeniowej, złożył wniosek o polską emeryturę przyznawaną na podstawie przepisów ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy uwzględnieniu rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie

wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z tytułu wykazanych polskich i francuskich okresów ubezpieczenia.

Francuska instytucja ubezpieczeniowa na formularzu E 205 FR potwierdziła łącznie 6 lat okresów składkowych od 1 października 1991r. do 31 grudnia 1998r. oraz 1 rok okresów nieskładkowych. Pozostałe okresy ubezpieczenia wykazane w formularzu E 205 FR przez francuską instytucję ubezpieczeniową zostały przebyte przez odwołującego się po 1 stycznia 1999r.

Sąd Okręgowy stwierdził, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. posiada okresy składkowe w wymiarze 16 lat, 10 miesięcy i 11 dni, okresy nieskładkowe zagraniczne w wymiarze 1 roku, okresy składkowe zagraniczne w wymiarze 6 lat, 3 miesięcy. Łączny staż ubezpieczeniowy wyniósł 24 lata, 1 miesiąc i 11 dni.

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów zebranych w aktach sprawy i w aktach rentowych. Sąd dał wiarę zgromadzonym w sprawie dokumentom tak co do ich autentyczności, jak i zupełności, co pozwoliło na ustalenie spójnego i jednolitego stanu faktycznego.

Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie jest bezzasadne i podlega oddaleniu.

Na wstępie Sąd Okręgowy wskazał, że ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948r. (odwołujący się urodził się (...)) zostały uregulowane w art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym ubezpieczonym mężczyznom urodzonym po 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, którzy spełniają łącznie następujące warunki: legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat i mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat oraz nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Sąd Okręgowy wskazał, że spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do rozstrzygnięcia, czy odwołujący się zgromadził 25 lat ogólnego stażu pracy na 1 stycznia 1999r., a także czy legitymuje się 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy ustalił czy ubezpieczony legitymuje się okresem 25 lat pracy na dzień 31 grudnia 1998r.

T. W. podniósł w odwołaniu, że organ rentowy do stażu pracy nie zaliczył okresu pracy wykonywanej przez niego na terytorium Francji. W trakcie postępowania Sąd zobowiązał organ rentowy do wskazania czy okresy, na które powołał się ubezpieczony zostały uwzględnione przy podejmowaniu decyzji, a jeżeli tak w jakim wymiarze. Organ rentowy załączając stanowisko komórki merytorycznej z 24 listopada 2014r. wskazał, że francuska instytucja ubezpieczeniowa na formularzu E 205 FR potwierdziła w okresie od 1 października 1991r. do 31 grudnia 1998r. łącznie 6 lat okresów składkowych oraz 1 rok okresów nieskładkowych i okresy te zostały uwzględnione w zaskarżonej decyzji. Pozostałe okresy wykazane na formularzu E 205 FR przez francuską instytucję ubezpieczeniową zostały przebyte przez odwołującego się po 1 stycznia 1999r. Sąd zobowiązał również odwołującego się doręczając mu wyżej wymienioną notatkę organu rentowego (odnośnie uwzględnionych w decyzji okresów zagranicznych) o wskazanie co ostatecznie kwestionuje w zaskarżonej decyzji. Odwołujący się nie zajął stanowiska w tym zakresie.

W ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczony nie udowodnił, aby na datę 1 stycznia 1999r. miał wymagane 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Sąd Okręgowy wskazał, że z cytowanego wyżej przepisu wynika, że wszystkie prawem przewidziane przesłanki wymagane do uzyskania prawa do dochodzonego świadczenia muszą być spełnione łącznie. Brak spełnienia choćby jednej z przesłanek wyklucza możliwość przyznania ubezpieczonemu świadczenia w postaci emerytury w

obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Stąd też, wobec ustalenia braku udokumentowania przez ubezpieczonego 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych - Sąd odstąpił od badania czy odwołujący się legitymuje się 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy wskazał, że Sąd Najwyższy w wyroku z 6 grudnia 2007r. (sygn. I UK 132/07, LEX nr 621798) podniósł, że „prawo do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z 1998r. o emeryturach i rentach z FUS nabywa ubezpieczony, który na dzień wejścia w życie ustawy spełnił określone w niej wymagania stażowe, a po tej dacie osiągnął wymagany wiek, niezależnie od tego, czy w chwili osiągnięcia tego wieku wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub był pracownikiem wykonującym inną pracę, czy też pozostawał w zatrudnieniu na innej podstawie niż stosunek pracy bądź nie pozostawał w jakimkolwiek zatrudnieniu ...”.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji skarżący zaprzeczając twierdzeniom organu rentowego, który na podstawie przeprowadzonego postępowania kontrolnego dokonał niekorzystnych dla odwołującego się ustaleń, winien był w postępowaniu przed Sądem nie tylko podważyć trafność poczynionych w ten sposób ustaleń dotyczących przebiegu zatrudnienia, ale również, wskazać na okoliczności i fakty znajdujące oparcie w materiale dowodowym.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia odwołania ubezpieczonego i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., powołując się na wskazane wyżej przepisy, oddalił odwołanie.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości T. W. podnosząc w apelacji, że nie zgadza się z decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który odmawia przyznania mu emerytury. Apelujący podkreślił, że organ nie uwzględnił lat przepracowanych na kolei, które winny być liczone po 14 miesięcy pracy za każdy rok pracy. Apelujący stwierdził błędne przeliczenie lat składkowych w okresie od 16 grudnia 1974r. do 8 lipca 1988r. przepracowanych w pełnym wymiarze czasu pracy i wskazał, że w tym okresie uznano jedynie 13 lat, 6 miesięcy i 24 dni jako lata przepracowane w pełnym wymiarze, co jest niezgodne z prawdą ponieważ lata te zaliczają się do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych, o których mowa w §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. Nr.8, poz.43 ze zm.)

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja T. W. jako bezzasadna, podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Na wstępie wskazać należy, że poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne w zakresie nie budzącym wątpliwości i nie kwestionowanym przez strony, Sąd Apelacyjny przyjmuje także za podstawę własnego rozstrzygnięcia, uznając jednocześnie, że są one niepełne i wymagały uzupełnienia w drodze szczegółowego zbadania przebiegu okresów ubezpieczenia wnioskodawcy pod kątem liczby lat stażu ubezpieczeniowego ogólnego i liczby lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Istotę sporu stanowiło rozstrzygnięcie, czy ubezpieczony legitymuje się okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat (dla mężczyzn) oraz co najmniej 25 letnim okresem składkowym i nieskładkowym, o którym mowa w art. 27 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017r. poz. 1383 ze zm., dalej jako ustawa emerytalna) jako warunków niezbędnych do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku, w świetle art. 184 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy emerytalnej. Zgodnie z tym przepisem ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o

przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Analiza zagadnienia spełnienia przez wnioskodawcę warunków nabycia prawa do emerytury wymaganych w ustawie w zakresie, w którym nie dokonał tego Sąd pierwszej instancji, sprowadza się do ostatecznej oceny trafności wniosku tego Sądu o braku możliwości zastosowania art. 43 ust. 2 w/w ustawy emerytalnej w niniejszej sprawie przy ustalaniu ogólnego stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999r., niezbędnego do nabycia prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy emerytalnej za okresy zatrudnienia na kolei uważa się okresy pozostawania w stosunku pracy w kolejowych jednostkach organizacyjnych, w czasie których pracownik pobierał wynagrodzenie lub zasiłki z ubezpieczenia społecznego, zaś stosownie do brzmienia ust.2 art.43 każdy pełny rok zatrudnienia na kolei na parowym, spalinowym lub elektrycznym pojeździe trakcyjnym, w drużynach konduktorskich oraz na stanowiskach manewrowych lub ustawiaczy liczy się jako 14 miesięcy zatrudnienia na kolei.

Jak wynika ze znajdującego się w aktach emerytalnych ubezpieczonego zaświadczenia (...) S.A. Departamentu (...) w S. z 29 maja 2014r., T. W. pracował na stanowisku rzemieślnika od 16 grudnia 1974r. do 31 października 1975r., pomocnika maszynisty pojazdu trakcyjnego od 1 listopada 1975r. do 31 sierpnia 1979r. i maszynisty pojazdu trakcyjnego od 1 września 1979r. do 8 lipca 1988r.

Zgodnie z niekwestionowanym przez organ rentowy oświadczeniem ubezpieczonego, złożonym na rozprawie apelacyjnej (k. 129 a.s.), stanowiącym doprecyzowanie okoliczności wskazanej w treści odwołania, należy przyjąć, że w okresie od 1 września 1979r. do 8 lipca 1988r., wnioskodawca będąc zatrudnionym w charakterze maszynisty, wykonywał obowiązki polegające na kierowaniu elektrycznym pojazdem trakcyjnym. Jak wskazał przy tym Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 14 maja 1997r. (sygn. II UKN 110/97, OSNP 1998/5/162), zatrudnienie na kolei uprawniające do preferencyjnego przelicznika obejmuje zwykle pojazdy trakcyjne przystosowane do kursowania w pociągach na ogólnych warunkach i przeznaczone do przewozu osób i przesyłek. Rozstrzygnięcie to wydano na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z 28 kwietnia 1983r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin (Dz.U. Nr 23, poz. 99, ze zm.), tożsamego co do treści z obecnym art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej. Nie budzi zatem wątpliwości fakt, że ubezpieczony był zatrudniony na kolei w elektrycznym pojeździe trakcyjnym przez pełne 8 lat tj. od 1 września 1979r. do 8 lipca 1988r. (okres ten przekracza 8 lat jednak zgodnie z cytowanym wyżej przepisem uwzględnia się jedynie pełne lata). W myśl art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej, każdy rok (pełny) zatrudnienia na elektrycznym pojeździe trakcyjnym, liczy się jako 14 miesięcy zatrudnienia na kolei. Zatem ten okres powinien być zaliczony jako 9 lat i 4 miesiące (8 lat + (8x2 miesiące) 16 miesięcy = 9 lat i 4 miesiące).

Zasadniczo wniosek ten należy odnieść do obliczania wymiaru okresów składkowych i nieskładkowych przy ustalaniu prawa do emerytury kolejowej, o jakiej mowa w art. 40 ustawy emerytalnej. Bez wątplenia przelicznik ten ma także zastosowanie do obliczania okresu pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych, niezbędnego do nabycia z tego tytułu prawa w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej. Przepis ten w ust. 1 odwołuje się do art. 32 ust. 1 tej ustawy, z mocy którego, ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym, niż określony w art. 27 ust. 1. Z mocy art. 32 ust. 4 ustawy, wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Stosownie do § 3 tego rozporządzenia, do uzyskania prawa do emerytury wymagany jest dla mężczyzn okres zatrudnienia w wymiarze co najmniej 25 lat. Przepis § 4 ust. 1 tego rozporządzenia przewiduje, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnie wiek emerytalny, wynoszący dla mężczyzn co najmniej 60 lat i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Z mocy § 4 ust. 3 rozporządzenia, do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, o których mowa w ust. 1, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym

pracowników kolejowych i ich rodzin, a także okresy pracy lub służby, o których mowa w § 5-10 rozporządzenia. Okresy zatrudnienia na kolei regulował wówczas powołany już wyżej przepis art. 6 ust. 2 ustawy z 28 kwietnia 1983r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin, stanowiący poprzednik art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej. Oznacza to, że z mocy powołanych wyżej przepisów, do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach zalicza się także okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej, stanowiącego powtórzenie dotychczas obowiązującej regulacji. Takie stanowisko wynika z orzecznictwa sądów powszechnych (por. m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 22 października 2008r.; sygn. III AUa 294/08; LEX nr 504162) wskazując, że do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach - zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r., zalicza się m.in. okresy zatrudnienia na kolei, o których mowa w art. 43 ustawy emerytalnej.

Uwzględniając powyższe w niniejszej sprawie należy wskazać, że wnioskodawca posiadając jedynie 8 pełnych lat zatrudnienia na kolei w rozumieniu przytoczonego wyżej przepisu, legitymuje się okresem 9 lat i 4 miesięcy pracy w warunkach szczególnych w związku z jego pracą w (...) S. w okresie od 1 września 1979r. do 8 lipca 1988 r. na stanowisku maszynisty pojazdu trakcyjnego. Odwołujący się oświadczył, że jedynie w ramach zatrudnienia na kolei świadczył pracę w warunkach szczególnych i nie dysponuje innym okresem pracy uznanym przez organ rentowy za pracę w warunkach szczególnych.

Wobec powyższego nie sposób przyjąć, że do ustalenia uprawnienia ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej, ten sam okres pracy ubezpieczonego na kolei, polegający na kierowaniu elektrycznym pojazdem trakcyjnym od 1 września 1979r. do 8 lipca 1988r., będzie obliczany w inny sposób na potrzeby określenia wymiaru stażu ubezpieczeniowego tj. okresów składkowych i nieskładkowych i będzie wówczas wynosił 8 lata, 11 miesięcy i 7 dni, a w inny sposób - na potrzeby określenia wymiaru pracy w warunkach szczególnych. Prowadziłoby to do niezajdującego logicznego uzasadnienia zróżnicowania sposobu obliczania stażu pracowniczego tego samego ubezpieczonego przy ustalaniu prawa do tego samego świadczenia dla określenia wymiaru ogólnego okresu ubezpieczenia i okresu pracy w warunkach szczególnych. Z tych przyczyn, prezentowany przez Sąd pierwszej instancji pogląd o braku możliwości zastosowania art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej do obliczenia wymiaru okresów składkowych i nieskładkowych z art. 184 ust. 1 tej ustawy, nie może się ostać.

Prezentowane stanowisko, zgodnie z którym, skoro ustawa emerytalna nie precyzuje, że przelicznik okresów pracy na kolei należy stosować wyłącznie przy ustalaniu uprawnień do emerytury kolejowej, to ma on zastosowanie także przy obliczaniu wymiaru okresów składkowych i nieskładkowych na potrzeby nabycia prawa tak że do innych rodzajów emerytur. Znajduje to pełne potwierdzenie w poglądach doktryny (zob. m.in. H. Kuryło w: B. Gudowska i K. Ślęzak (red.), Emerytury i renty z FUS, s. 356-357; I. Jędrasik-Jankowska, Pojęcia i konstrukcje prawne ubezpieczenia społecznego, s. 239-240 i K. Antonów, Komentarz do art. 40-45 ustawy emerytalnej) i judykatury (tak np. wyrok Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2004r.; sygn. II UK 412/03; LEX nr 585796 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie w z 11 lutego 2016r.; sygn. III AUa 581/15).

Z powołanego powyżej wyroku Sądu Najwyższego wynika, że okres zatrudnienia na kolei jest okresem ubezpieczenia społecznego, który stosownie do art. 5 ust. 1 pkt 1 i art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, uwzględnia się przy ustalaniu prawa do emerytury (ogólnej) dla celów świadczenia przedemerytalnego. Jest bowiem oczywiste, że jeśli ubezpieczony nie spełnił wymaganego przepisem art. 40 pkt 2 ustawy piętnastoletniego okresu zatrudnienia, a był zatrudniony na kolei przez krótszy okres, to ten krótszy okres kolejowego zatrudnienia jest okresem ubezpieczenia społecznego w rozumieniu przepisu art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej (tj. okresem składkowym). W motywach rozstrzygnięcia wskazano, że określone w art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej zatrudnienie na kolei jest zatrudnieniem w szczególnych warunkach i nie zmienia swej istoty ze względu na cel, dla którego jest brane pod uwagę przez organ rentowy. W szczególności nie jest tak, że to samo zatrudnienie na kolei dla celów ustalenia prawa do emerytury kolejowej jest zatrudnieniem w szczególnych warunkach, zaś dla celów ustalenia prawa do emerytury ogólnej traci ten szczególny charakter. W związku z tym, przewidziany w art. 43 ust. 2 ustawy sposób liczenia zatrudnienia na kolei ma zastosowanie także dla ustalenia prawa do emerytury ogólnej ubezpieczonego, który nie spełnił wymaganego art. 40 pkt 2 ustawy okresu zatrudnienia na kolei. Przyjęcie odmiennego poglądu oznaczałoby akceptację nierównego

traktowania tego samego okresu zatrudnienia w sprawach z zakresu ubezpieczenia społecznego dla celów ustalenia prawa do różnych świadczeń, czego nie sposób zaaprobować.

Jak wskazuje się w przywołanych wyżej komentarzach do ustawy emerytalnej, reguła z art. 43 ust. 2 tej ustawy stosowana jest nie tylko przy ustalaniu uprawnień do emerytury kolejowej, ale również przy ustalaniu wysokości świadczeń, zgodnie z art. 53 oraz art. 183 i art. 184 ustawy emerytalnej. Nie sposób więc uznać, że przelicznik, o którym mowa w art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej, należy stosować przy obliczaniu wymiaru okresów pracy w warunkach szczególnych z art. 184 tej ustawy i przy obliczaniu przysługującej na jego podstawie wysokości emerytury z tytułu pracy w tych warunkach, a nie ma on zastosowania przy obliczaniu wymiaru okresów składkowych i nieskładkowych przy ustalaniu prawa do tego samego świadczenia. Przeciwnie rozwiązanie byłoby niespójne i nieracjonalne.

Za przyjęciem konieczności zastosowania art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej przy obliczaniu stażu ubezpieczeniowego na potrzeby emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, poza wskazanymi wyżej względami wynikającymi z zastosowania wykładni logicznej (brak uzasadnienia do odmiennego obliczania tych samych okresów pracy na potrzeby ustalenia prawa do tego samego świadczenia i jego wysokości wymiaru pracy w warunkach szczególnych i ogólnego stażu ubezpieczeniowego), przemawiają przede wszystkim zasady wykładni językowej i systemowej. Z brzmienia tego przepisu nie wynika bowiem, by miał on zastosowanie wyłącznie przy obliczaniu stażu ubezpieczeniowego na potrzeby emerytury kolejowej. Takie zastrzeżenie zawarto tymczasem w art. 50d ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, który przewiduje przeliczenie w wymiarze półtorakrotnym wskazanej tam pracy górniczej, wyłącznie przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej, a nie innych rodzajów emerytur.

Nie było przy tym przeszkód, by w odniesieniu do emerytury kolejowej, w brzmieniu art. 43 ust. 2 tej ustawy, ustawodawca przewidział podobne ograniczenie, czego jednak nie uczynił. Zakładając racjonalność działań ustawodawcy, należy przyjąć, że wskazaną w tym przepisie grupę pracowników kolejowych uznał za bardziej uprzywilejowaną od innych. Wobec takiego zamiaru ustawodawcy, za nieuprawnione i pozbawione argumentów merytorycznych, należy uznać porównywanie jej z innymi pracownikami zatrudnionymi w warunkach szczególnych, którym przy obliczaniu zarówno stażu ubezpieczeniowego, jak i stażu pracy w owych warunkach stosuje się przelicznik 1:1.

Jak wynika przy tym z uchwały Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2008r. (sygn. I UZP 6/o8; OSNAPIUS z 2009r., nr 9-10, poz. 120), każda norma prawna z zakresu ubezpieczeń społecznych musi być wykładana ściśle, co oznacza prymat dyrektyw wykładni językowej w odniesieniu do pozostałych metod wykładni. Skoro zatem wyraźne brzmienie powołanej regulacji nie przewiduje zastosowania jej wyłącznie przy ustalaniu uprawnień do emerytury kolejowej, to należy ją stosować także do innych rodzajów emerytur, w tym emerytury z art. 184 ustawy emerytalnej. Wobec pracowników zatrudnionych w różnych branżach przemysłu i wykonujących diametralnie różne obowiązki, nie sposób przy tym stosować zasady równości wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji i art.2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zasadność tezy o zastosowaniu przewidzianego w art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej preferencyjnego przelicznika okresu zatrudnienia na kolei przy obliczaniu wymiaru okresów składkowych i nieskładkowych na potrzeby ustalenia uprawnienia do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, potwierdza również odniesienie się do zasad wykładni systemowej. Regulacja ta została usytuowana wśród przepisów rozdziału 2, odnoszącego się do urodzonych przed 1 stycznia 1949r., do których z istoty rzeczy stosuje się przepis przejściowy: art. 184 tej ustawy dotyczący także osób urodzonych po tej dacie.

W świetle powyższych uwag przyjąć należy, że mimo przeliczenia okresu świadczenia przez T. W. pracy na stanowisku maszynisty pojazdów trakcyjnych w okresie od 1 września 1979 r. do 8 lipca 1988 r. z uwzględnieniem dyspozycji art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej i preferencyjnego przelicznika tego okresu zatrudnienia na kolei przy obliczaniu wymiaru okresów składkowych i nieskładkowych ubezpieczony nie spełnił jednak kumulatywnie wszystkich przesłanek wymaganych do przyznania mu emerytury w obniżonym wieku z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych. Wnioskodawca wprawdzie osiągnął wiek 60 lat życia (w dniu 12 lipca 2012r.), jednak na dzień wejścia w życie

ustawy emerytalnej, tj. 1 stycznia 1999r. nie legitymował się okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym przynajmniej 25 lat i nie legitymował się na tę datę co najmniej 15 letnim okresem pracy w warunkach szczególnych. Nie może zatem nabyć prawa do dochodzonego świadczenia.

W wyniku zatem przedmiotowego postępowania sądowego doszło wprawdzie ostatecznie do ustalenia wyższego wymiaru ogólnego okresu ubezpieczenia wnioskodawcy niż przyjął to organ w decyzji, skarżonej w tym postępowaniu, jednak nie w wymiarze spełniającym minimalne wymagania ustawowe. Organ rentowy w decyzji z 4 września 2014r. przyjął bowiem łącznie 24 lata 1 miesiąc i 11 dni okresów składkowych i nieskładkowych odwołującego się na dzień 1 stycznia 1999r., gdyż do ustalenia okresu zatrudnienia wnioskodawcy na kolei nie przyjął przelicznika 14 miesięcy za jeden rok zatrudnienia w charakterze maszynisty. Stąd ten okres pracy wnioskodawcy wyliczył w wymiarze 8 lat, 11 miesięcy i 7 dni, podczas gdy powinien przyjąć 9 lat i 4 miesiące. Nie zmienia to jednak wyniku końcowego wyliczenia stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy, gdyż pomimo doliczenia dodatkowego okresu (4 miesiące i 23 dni), nadal niespełniony pozostaje wymóg co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych (24 lata 1 miesiąc i 11 dni + 4 miesiące i 23 dni = 24 lata 6 miesięcy i 4 dni okresów składkowych i nieskładkowych na dzień 1 stycznia 1999r.). Niespełniony jest także wymóg co najmniej 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Mając powyższe ustalenia faktyczne i rozważania prawne na uwadze należało na podstawie art. 385 k.p.c., oddalić apelację, jako bezzasadną.

Magdalena Tymińska Ewa Stryczyńska Danuta Malec